

НАУЧНЫЙ
ИМПУЛЬС

ЦЕНТР НАУЧНОЙ
ПОДДЕРЖКИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ СОВРЕМЕННЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

НАУЧНЫЙ ФОКУС

Последние
изменения

Последние
информация

Последние
шаги

И НОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

Международный современный научно-практический журнал

Научный Фокус

№ 12 (100)
Апреля 2024 г.

Часть 1

Издается с май 2023 года

Москва 2024

Председатель редколлегии:

Гуляева Елена Камаловна - Представитель технической поддержки

Редакционная коллегия:

Макаровский Руслан Сергеевич - Заведующий кафедрой организационного управления Института прикладного анализа поведения и психолого-социальных технологий, практикующий психолог, специалист в сфере управления образованием.

Арестова Инесса Юрьевна – канд. биол. наук, доц. кафедры биоэкологии и химии факультета естественнонаучного образования ФГБОУ ВО «Чувашский государственный педагогический университет им. И.Я. Яковлева», Россия, г. Чебоксары;

Ахмеднабиев Расул Магомедович – канд. техн. наук, доц. кафедры строительных материалов Полтавского инженерно-строительного института, Украина, г. Полтава;

Бахарева Ольга Александровна – канд. юрид. наук, доц. кафедры гражданского процесса ФГБОУ ВО «Саратовская государственная юридическая академия», Россия, г. Саратов;

Бектанова Айгуль Карибаевна – канд. полит. наук, доц. кафедры философии Кыргызско-Российского Славянского университета им. Б.Н. Ельцина, Кыргызская Республика, г. Бишкек ;

Волков Владимир Петрович – канд. мед. наук, рецензент АНС «СибАК»;

Елисеев Дмитрий Викторович – канд. техн. наук, доцент, начальник методологического отдела ООО "Лаборатория институционального проектного инжиниринга";

Комарова Оксана Викторовна – канд. экон. наук, доц. доц. кафедры политической экономии ФГБОУ ВО "Уральский государственный экономический университет", Россия, г. Екатеринбург;

Лебедева Надежда Анатольевна – д-р филос. наук, проф. Международной кадровой академии, чл. Евразийской Академии Телевидения и Радио, Украина, г. Киев;

Маршалов Олег Викторович – канд. техн. наук, начальник учебного отдела филиала ФГАОУ ВО "Южно-Уральский государственный университет" (НИУ), Россия, г. Златоуст;

Орехова Татьяна Федоровна – д-р пед. наук, проф. ВАК, зав. Кафедрой педагогики ФГБОУ ВО «Магнитогорский государственный технический университет им. Г.И. Носова», Россия, г. Магнитогорск; **Самойленко Ирина Сергеевна** – канд. экон. наук, доц. кафедры рекламы, связей с общественностью и дизайна Российского Экономического Университета им. Г.В. Плеханова, Россия, г. Москва ;

Сафонов Максим Анатольевич – д-р биол. наук, доц., зав. кафедрой общей биологии, экологии и методики обучения биологии ФГБОУ ВО "Оренбургский государственный педагогический университет", Россия, г. Оренбург;

Милютин Николай Даминович – Доктор юридических наук;

Сергеев Анатолин Викторович – Кандидат биологических наук.

Научный Фокус: научный журнал. – № 12 (100). Часть 1. М., Изд. «МЦНО», 2024.

Журнал «Научный Фокус» освещает сферу духовно-просветительского мышления человека, общественно-политическую жизнь человека, институты гражданского общества, глобальные проблемы, проблемы образования, новые технологии, производимые сегодня, реформирование системы образования и публикуются научные статьи, посвященные открытому научно-популярному анализу.

СОДЕРЖАНИЕ:

BO'Z TUPROQLAR Ma'rufjonov Javohirbek Abdulazizov Asilbek	10
TEACHING ENGLISH GRAMMAR WITH A FOCUS ON FUNCTIONALITY AS A USEFUL STRATEGY FOR DEVELOPING COMMUNICATIVE SKILLS. Karimbaeva Mavluda	14
KVANT HISOBLASH(KVANT COMPUTING)NING HOZIRGACHA VA KELAJAKDAGI TA'SIRI Хушбақов Шерзод Туйчийевич Иброхимов Ибраџон Иқболжон ўғли	22
SUN'IY INTELLEKT (AI) NING YUKSALISHI: IMKONIYATLAR VA MUAMMOLAR Abdisoatov Jasurbek Rustam o'g'li Ibroximov Ibratjon Iqboljon o'g'li	27
ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ВЫСОКООКТАНОВЫХ ПРИСАДОК К АВТОМОБИЛЬНЫМ БЕНЗИНАМ, ИСПОЛЬЗУЕМЫМ В УСЛОВИЯХ ЖАРКОГО КЛИМАТА Алимова Зебо Хамидуллаевна Сабирова Дилорам Кабуловна Ниязова Гулхаё Парпиена	31
VERILOK SOFTWARE FOR PROGRAMMABLE DIGITAL DEVICES Ruzieva Sokhibjamol Nuralieva Sotvoldiyeva Sabrina Burxon qizi Khalikova Madina Shukhratovna	36
BIZNES BOSHQARUVNING INNOVATSION YO`LLARI Usmonov Abubakir Ismoiljon o'g'li Xolyigitov Umidjon Alijon o'g'li Axmadaliyeva Guljamol Sharofiddin qizi	40
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDIT TADBIRLARINI O'TKAZISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH. A. R. Suvankulov Meliqo'ziyeva Dilrabo	45
TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI: SUN'IY INTELLEKTNING (AI) TA'LIMGA KIRIB KELISHI Karimjonova Munisa Jahongir qizi Aldashev Ilxomjon To'xtaboyevich	51
JALOLIDDIN RUMIY ASARLARIDA DO'STLIK VA SABR-TOQAT TARANNUMI Shoxsanam Saydulloyeva Saidahmatova Gulrux	54
CLINICAL AND MORPHOLOGICAL FEATURES OF THE COURSE OF GASTROPATHY IN RHEUMATOID ARTHRITIS Djabbarova M.B	56
FOOD DISTRESS MANAGEMENT Davlyatova Mavlyuda Bakhtiyorovna Khojievna Niyozgul Zohirovna M. B. Davylatova	62
TARKIBINING DOIMIYLIK QONUNI MAVZUSINI O'QITISHD METODIKASI Izbasarova Guljayna Baxtibay qizi	68
OVQATDAN ZAHARLANISH HOLATINI TAXLIL QILISH	72

Fayziboyev Pirmamat Normamatovich	
COMPUTER COMMUNICATIONS AND THEIR TYPES Hasanov Behzod Normurot o'g'li	78
QANDLI DIABET 1-TIP (INSULINGA BOG'LIQ DIABET) Eraliyeva Oygul Ilhom qizi Shodiyeva Sarvinoz Ilhom qizi Boltayeva Marjona Erkin qizi	82
AMIR TEMUR DAVRIDA DAVLAT BOSHQARUVI QONUN USTUVORLIGI VA HUQUQIY TARBIYA MASALASI Sayitxonova Barchinoy Axatovna Muhammadaliyeva Irodaxon G'ayratjonovna Axmatqulova Barnoxon O'ktamjonovna	87
CHEKKA HUDUDLARDA JOYLASHGAN QISHLOQLARNI ELEKTRLASHTIRISHDA BARQAROR ENERGIYA UCHUN MIKRO GES Sadullayev Nasullo Nematovich Atoyev Abubakir Izzatillo o'g'li Nematov Shuxrat Nasulloyevich	92
KOORDINATA TO'G'RI CHIZIG'I. MUSBAT VA MANFIY SONLARNI SON O'QIDA TASVIRLASH. Xolmatov Ozodbek Nutfullo o'g'li	98
ЭЛЕКТРОМАГНИТ НУРЛАНИШ С.Рахимов	102
VIZILDOQ QO'NG'IZLARI (CARABIDAE) NING BIOLOGIYASIGA DOIR MA'LUMOTLAR Hamraliyeva Irodaxon Abduvohid qizi	108
THE INTERNET AS A SOURCE OF LEARNING ENGLISH LANGUAGE AS A SECOND LANGUAGE Pirmatova Nurshat Reyimberdievna	110
ПОДВИЖНЫЕ ИГРЫ КАК СРЕДСТВО ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЗАНИМАЮЩИХСЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ. Мамедов Марат Раимович	116
РАЗВИТИЕ ГИБКОСТИ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ. Сафин Дамир Абдурахманович	120
ВЛИЯНИЕ ТУРИЗМА И СПОРТА НА ЗДОРОВЬЕ МОЛОДОГО ПОКОЛЕНИЯ. Аллаев Шеркул Ахмуратович	127
VALERIANA O'SIMLIGINING XALQ TABOVATIDA QO'LLANISHI Asqarov I.R Abdugafforov F.S Raximova I.M	133
BUXORO TURIZMINI TARG'IB QILISHDA ZAMONAVIY MARKETING USULLARIDAN FOYDALANISH Sirojova Madina Izzatovna	136
ПРЕИМУЩЕСТВА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРАНСФОРМАТОРОВ, ДОБАВЛЯЮЩИХ НАПРЯЖЕНИЕ В СИСТЕМЕ ЭЛЕКТРОПИТАНИЯ Xalikova Xurshida Abdullayevna Eshtemirov Jamshidbek Olimjon o'g'li	140
TARKIBIDA TIMOL BO'LGAN EFIR MOYI SAQLOVCHI YALPIZDOSHLAR OILA VAKILLARI Sayramov Fayzullo Baratjon o'g'li	143
IMPORTANCE OF BIOHUMUS IN NATIONAL ECONOMY. Marufjonov Javohirbek	146

ISLOMDA ILM HAQIDAGI HADIS VA OYATLAR Komilova Mukarram Kobiljonovna Mirzarahimov Sanjarbek G'ulomjon o'gli	149
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA TA'LIM BERISHDA KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV Nazarova Dilfuza Yuldosh qizi Alikulova Muxayyo Sherovna	152
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI RIVOJLANISHIDA O'YINNING ROLI Qahramonova Madina Qilich qizi Alikulova Muxayyo Sherovna	157
FRAKTAL GRAFIKANI HOSIL QILISH TEXNOLOGIYASI Hakimov Baxtiyor Muzaffar o'g'li	161
BREND MENEJMENT VA BIZNES NUFUZINI OSHIRISH YO'LLARI Abdikarimova Dinara Rustamxanovna Jumaniyazova Xushruiybi Umarbekovna	166
TEXNOLOGIK TA'LIM MUTAXASSISLARNI SHAKLLANTIRISHDA TEXNIK FANLARNING O'RNI T.Q.Ostonov N.H.Jalilov	170
O'ZBEKISTONNING BARQAROR XAVFSIZLIGINI TAMINLASHDA FAVQULODDA VAZIYATLAR SOHASIDAGI KO'P TOMONLAMA XALQARO HAMKORLIGI. B.Teshaboyev D.Yo'ldoshev	174
ZOOLOGIYA FANINI O'QITISHDA TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI O'ralova Nilufar Utayevna	181
INTERCHANGEABILITY AND SUBSTITUTION CONCEPTS ARE SIGNIFICANT IN VARIOUS ASPECTS OF LANGUAGE STUDY Tilavova Malika Mamaraimovna Shirinbekova Aziza O'tkir qizi	186
ЛИТЕРАТУРНОЕ ДИФФЕРЕНЦИРОВАНИЕ БЛАСТОЦИСТОЗА Худоярова Г.Н Мусаев Мухаммаджон	192
XALQARO MIQIYOSIDAGI XALQ TABOBATI. Abdumannonova Zilola Alimardon qizi Kenjaeva Gulshoda Adham qizi Sadirxodjaeva Nilufar Saydullaxodjaevna	197
BO'LAJAK OFITSERLARDA REFLEKSIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOKORREKSION IMKONIYATLARI Abduraxmatov Umidjon Abdullajonovich	200
KURSANTLARDA REFLEKSIVLIKNI RIVOJLANTIRISHDA PSIXOLOGIK TRENINGLARDAN FOYDALANISH Abduraxmatov Umidjon Abdullajonovich	204
PSIXIATRIYA KELIB CHIQISHI VA ETIKASI Namozova Gulasal Qosim qizi	209
FIZIKANI INTEGRATIV O'QITISHDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH USULLARI Toliboyeva Nasiba Turap qizi	213
EVALUATION OF TRANSFORMER RESOURCES BY VIBRATION TEST METHODS	217

Begimkulova Mokhichekhra Fayzulloyevna Kenjayev Oynazar Mahmud o'g'li Eshtemirov Jamshidbek Olimjon o'g'li	
BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTERFAOL DARSLAR OLIB BORISH TEKNOLOGIYASI Shodiyev Faxriddin	223
BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'QITUVCHILARINI TAYYORLASHDA DIDAKTIK O'YINLARDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI Shodiyev F	229
OILADA O'SMIRLAR IJTIMOIIY ROLINI SHAKLLANISHINING GENDER XUSUSIYATLARI Mirvaliyeva Maxliyo Yoqubjon qizi	235
OGAHIYNING "SALLAMNO" RADIFLI G'AZALI TAHLILI Djamalov Olim Abdumalik o'g'li Anvar Allambergenev	240
O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI Mashrabboyeva Dilnoza Kabduraxmanova L.B	244
INTERNET VA UNING YOSHLAR TARBIVASIDAGI AHAMIYATI Mirzalimova Aziza Iloxomjon qizi	247
UMUMTA'LIM MAKTABLARDA SOG'LOMLASHTIRISH TADBIRLARINI TASHKIL ETISH Abduraxmonov Saydillo Xakimovich	253
МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕКИСТОН ЗИЁРАТГОҲЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ ҚАРАШЛАР: ТАВСИФИ ВА ТАСНИФИ Ф.Б.Ҳайитова	257
UNVEILING THE COSMOS: THE PIVOTAL ROLE OF MATHEMATICAL STATISTICS IN ASTRONOMY Xolmuradov Mamatxon Qo'chqorovich Xolmuradov Farhod Mamatxonovich	262
ONLINE VA OFFLINE O'QISHNING UMUMIY HAMDA XUSUSIY JIHATLARI Ismoilova Shamsiyabonu	267
MO'JAZ TASVIRDA TARIX TASNIFI. Faxriddinov Muhammad Faxriddin O'g'li Murodova Gavhar Azizbekovna	275
"QONNING PLAZMA VA SHAKLLI ELEMENTLARI" MAVZUSINI O'QITISHDA PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARNI QO'LLASH. Begimqulova Mashhura Olimjon qizi	280
ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТЛАШТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ, МАҚСАДИ ВА АФЗАЛЛИКЛАРИ Ахунов Ёдгор Рустамович	285
СТИХОТВОРЕНИЕ М.Ю. ЛЕРМОНТОВА «СМЕРТЬ ПОЭТА» Бахромова Дилсуз Надиржановна Абдураззакова Гулбахор Носиржон кизи Абдумажидова Райхона Якинжон кизи Султанова Жаннатгул Фирдавс Арифовна	295
МАКТАБГАЧА ТА'LIM YOSHDAGI BOLALARNING KOGNITIV SOHASINI TADQIQ QILINISHI Hayriddinova Parvinabonu Baxtiyor qizi	297
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDIT TADBIRLARINI O'TKAZISH TARTIBINI	301

TAKOMILLASHTIRISH. A. R. Suvankulov Meliqo'ziyeva Dilrabo Elchibayeva Dinara	
TUZLARNING OLINISHI, XOSSALARI VA ISHLATILISHI MAVZUSINI O'QITISH METODIKASI (KO'RGAZMA-NAMOYISHLI TAJRIBA) Izbasarova Guljayna Baxtibay qizi	307
TUZLAR TARKIBI, TUZILISHI, NOMLANISHI VA TOIFALANISHI Izbasarova Guljayna Baxtibay qizi	311
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. Qurbonov Ma'murjon	315
ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ ТРАВМАТИЗМА НА ЗАНЯТИЯХ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ. Кайнарова.М.А Ширинова Н.Ш	318
TYPES OF TRANSLATION Mansurova Sevinch Shukhratovna Najmiddinova Shalola Mehriddinovna Abdullayeva Shohida Norqulovna	323
TA'LIM JARAYONIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHDA ZAMONAVIY INNOVATSION YONDASHUV Hudoyberdiyeva Muxayyo Xalimovna	328
REKLAMALARDA ISHLATILAYOTGAN TIL VA TASVIR VOSITALARI. REKLAMALAR ISTE'MOLCHILAR TALABLARIGA MOSMI ? Pardayeva Shirin Shuxrat qizi	334
ISSIQXONALARIDAGI SABZAVOT EKNLARIDA PARAZIT FITONEMATODALARINING ZARARLARI VA SIMPTOMLARI Eshdavlatova Gulasal Alim qizi Ismatova Gulasanam Sayid qizi	339
"UZBEKSKO-KITAYSKIE OTHOShENIYA V FORMIROVANIИ NOVOGO UZBEKISTANA" Леи Донг	343
JAHON OLTIN BOZORLARI VA OLTIN BILAN OPERATSIYALAR Mamarajabov Begzod Abdulahobov Shaxzod Holmo'min o'g'li	347
МИРОВЫЕ РЫНКИ ЗОЛОТА И ОПЕРАЦИИ С ЗОЛОТОМ Махмудова Мадинабону Дилшодовна Абдувахобов Шахзод Холмўмин ўғли	354
JENMIN JIBAONING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI (1948-2012 YILLAR) O'ktamova Nazokat	358
UZOQ MUDDATLI KREDITLASH VA ULARNI HISOBLASH Avduvahobov Shaxzod Uzoqov Sardor	363
МУҲАММАД ЮСУФ ИЖОДИ ВА ҚЎШИҚЧИЛИК САНЪАТИ. Шахноза Рўзиева	367
MA'LUMOTLAR TAHLILINI AVTOMATLASHTIRISHDA MASHINANI O'RGANISHNING ROLI Tuychibayeva Nozimaxon Oybekovna	372
KREDITLASH VA UNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YULLARI Abdulahobov Shaxzod Holmo'min o'g'li Allayorova Munisa	378

FEATURES OF THE PATHOGENESIS OF PERINATAL CENTRAL NERVOUS SYSTEM LESIONS IN NEWBORNS Nabieva Shokhista Mustafaevna	383
MAHMUDXO'JA BEHBUDIYNING JADIDCHILIK HARAKATIDAGI HISSASI Raximov Ma'rufjon	389
TOPIC:MAIN DIRECTIONS OF CURRENCY POLICY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. Azimov Shamsiddin Dilshod o'g'li Abduvahobov Shaxzod Xolmo'min o'g'li	393
O'QUVCHILARDA LINGVISTIK KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH Haydarova Maftuna Murodilla qizi	398
ANTONIM SO'ZLARNING SADRIDDIN SALIM BUXORIY IJODIDAGI IFODASI Mehmonova Sojida Astanaquli qizi	402
O'ZBEK TILI FANIDA NUTQ O'STIRISHGA QARATILGAN METODLARDAN FOYDALANISH Yakubdjanova Gulnoz Muradovna	406
O'ZBEK TILI FANINI BOSHQA FANLAR BILAN ALOQADORLIKDA O'QITISH METODLARI Qodirova Sayyora Ro'zmatovna	410
HAR XIL YOSHDAGI QO'YLAR LIMFA TUGUNLARINING MORFOMETRIK KO'RSATKICHLARI G'ayrat Eshmatov Qaxramon Najmiddinov	415

XALQARO MIQIYOSIDAGI XALQ TABOBATI.

Abdumannonova Zilola Alimardon qizi
Kenjaeva Gulshoda Adham qizi
Sadirxodjaeva Nilufar Saydullaxodjaevna
Toshkent tibbiyot akademiyasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada xalqaro miqiyosidagi xalq tabobatining o'rnini va shu sohada olib borilgan tadqiqotlarning tahlili hamda amaliy ish natijalari, samaradorligi va xavfsizligi isbotlangan xalq tabobatining usullari, an'anaviy tibbiyotning zamonaviy tibbiyot bilan uyug'unlashtirish zarurati yoritib berildi.*

Kalit so'zlar: *An'anaviy tibbiyot, salomatlikni mustahkamlash, sog'liqni saqlash, zamonaviy tibbiyot, tibbiy mahsulotlar, stress, farmakologiya.*

INTERNATIONAL FOLK MEDICINE.

Abstract: *In this article, the role of international folk medicine and the analysis of research conducted in this field, as well as the results of practical work, methods of folk medicine that have been proven to be effective and safe, and the need to harmonize traditional medicine with modern medicine were highlighted.*

Key words: *Traditional medicine, health promotion, health care, modern medicine, medical products, stress, pharmacology.*

MEJDUNARODNAYA NARODNAYA MEDITSINA

Annotatsiya: *V данной статье рассмотрена роль международной народной медицины и анализ исследований, проводимых в этой области, а также результаты практической работы, методы народной медицины, доказавшие свою эффективность и безопасность, и необходимость гармонизации традиционной медицины с современной медициной.*

Ключевые слова: *традиционная медицина, укрепление здоровья, здравоохранение, современная медицина, лекарственные препараты, стресс, фармакология.*

Dunyo aholisining taxminan 80% i uchun shamollash yoki suyak singandan keyin birinchi bekat kasalxona emas - buning o'rniga, birinchi qadam, butun dunyo madaniyatlari ming yillar davomida ishlatib kelayotgan an'anaviy tibbiyotga murojaat qilishdir (ehtimol yaqin atrofda kasalxona yo'qligi yoki ular buni sotib olishga imkoni yo'qligi uchundir).

Xalq tabobati (an'anaviy tibbiyot) - xalq tomonidan to'plangan, kasalliklarga tashxis qo'yish va davolashda foydalaniladigan shuningdek, avloddan-avlodga o'tib

kelayotgan bilimlar yig'indisi. Samaradorligi va xavfsizligi isbotlangan xalq tabobati usullarining bir qismi zamonaviy tibbiyot tomonidan qabul qilingan. Xalq tabobati atamasi bir qatorda, an'anaviy tibbiyot atamasi bilan bir xil ma'noda uchraydi.

Dunyo bo'ylab an'anaviy tibbiyotdan keng qo'llaniladi, bu fikrga kelishimizga asosiy sabab Markaziy Hindistondagi Annupur tumanida qabila jamoalari orasida etnom dorivor o'simliklarning xilma xilligi bo'yicha 2023- yilda o'tkazilgan tadqiqot yaqqol namuna bo'la oladi. Etnobotanik ma'lumotlar - mahalliy an'anaviy tabiblar tomonidan tuzilgan so'rovnomalar, intervyular va Markaziy Hindistonning Madhya-Pradesh shtatidagi Anuppur tumanidagi 29 ta qishloqda guruh muhokamalari yordamida to'plangan. 59 ta oilaga mansub 103 xil turkumga mansub jami 114ta o'simlik turi turli kasalliklarni davolashda qo'llanilishi aniqlangan. Daraxtlarning 43ta turidan (38%) an'anaviy dori vositalarini tayyorlashning eng ko'p afzal qilingan usuli maydalangan kukun shaklidagisi edi.

An'anaviy tibbiyot va davolashning boshqa muqobil shakllari butun dunyo bo'ylab ko'plab odamlar uchun sog'liqni saqlashning muhim manbalari ekanligini tan olgan holda, Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti va Hindiston hukumati o'zlarining birinchi an'anaviy tibbiyot sammitini o'tkazdilar. Sammit 2023-yil avgust oyida Hindistonning Gujarat shtati Gandinagar shahrida bo'lib o'tgan. Sammit JSSTga a'zo 88 ta davlatdan sog'liqni saqlash sohasidagi siyosatchilar, an'anaviy tibbiyot xodimlari va foydalanuvchilari, xalqaro tashkilotlar, akademiklar va xususiy sektor manfaatdor tomonlarni birlashtirdi. Sammitda yetakchilar an'anaviy tibbiyot bo'yicha ilg'or tajribalar va ilmiy dalillar va ma'lumotlarni almashishni maqsad qilgan.

An'anaviy tibbiyotni tushunish sog'liqni saqlash sohasidagi mutaxassislariga barqaror, shaxsiylashtirilgan va madaniy jihatdan hurmatli amaliyotlarni yaratishga yordam beradi.

Ko'pgina mamlakatlarda an'anaviy tibbiyot, an'anaviy tibbiy yordamga qaraganda arzonroq va undan foydalanish mumkin. Va ko'plab an'anaviy dorilar an'anaviy tibbiyotda ishlatiladigan birikmalar bilan bir xil manbadan keladi - dorilarning 50% gachasida aspirin kabi tabiiy mahsulot ildiziga ega. Yoshi va jinsi, dini, ma'lumoti va daromad darajasi, davolanish uchun sayohat qilish masofasi kabi an'anaviy tibbiyotni tanlashga ko'plab omillar ta'sir qilishi mumkin. Madaniy omillar ham odamlarning an'anaviy tibbiyotdan foydalanishiga ta'sir qilishi mumkin.

Misol uchun, Xitoyda ko'proq odamlar G'arb madaniyatini qabul qilgani sayin, an'anaviy tibbiyotni tanlaganlar kamroq. Aksincha, Avstraliyaga ko'plab afrikalik muhojirlar o'zlarining madaniy o'ziga xosligini ifodalash va yaxlit etnik hamjamiyatni saqlab qolish uchun an'anaviy tibbiyotdan foydalanishda davom etmoqdalar. Bemorning an'anaviy tibbiyotni afzal ko'rishi ko'pincha shaxsiy, ekologik va madaniy ahamiyatga ega.

Tabiat qadim zamonlardan beri har doim sog'liq muammolari va dori vositalarining shubhasiz manbai bo'lib kelgan. Bizning asosiy fojiamiz nimada?. Aksariyat shifokor olimlarimiz xalq tabobatini qabul qilmaydi, tabiblarning ayrimlari

zamonaviy meditsinani asoslarini ham bilmasdan turib ham ish olib boradi. Shuni oqibatida aslida bir –biri bilan uzviy bog‘liq bo‘lgan davolashning ikkala tarkibiy qismi ham taraqqiy etmasdan qoladi. Xo‘sh, zamonaviy meditsinaning boshi berk ko‘chaga kirib qolgan jihatlarini qanday to‘g‘ri yo‘lga solib va ildamlatish mumkin?

Birinchidan, zamonaviy meditsina bilan xalq tabobatini, ilohiy tabobatni, tibbiy Nabaviyyani maksimal yaqinlashtirish, buyuk ajdodlarimizning bu jabxadagi ilmiy meroslarini chuqurroq o‘rganish kerak. Ikkinchidan, tibbiyot institutlari, akademiyasi va bilim yurtlarida xalq tabobati soatlaridan amaliy mashg‘ulotlar va ma‘ruzalar soatini ko‘paytirish zarur. O‘tmishda xalq tabobatidan foydalanilgan va hozirgi kunda ham keng foydalanib kelinmoqda, bunga sabab esa zamonaviy tibbiyotda qo‘llaniladigan turli xil dori vositalari inson organizmi uchun zarar keltirishi hisoblanadi. O‘simlik preparatlari dunyo bo‘ylab eng ko‘p qo‘llaniladigan qo‘shimcha yoki qo‘shimcha davolash terapiyasi bo‘lib, Xitoy, Nigeriya, Gana, Hindiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlarda birlamchi tibbiy yordamning taxminan 80% ni tashkil qiladi. AQSh, Kanada va turli Yevropa mamlakatlari kabi rivojlangan mamlakatlarda o‘simlik mahsulotlari asosan parhez qo‘shimchalari va ozuqaviy moddalar sifatida iste‘mol qilinadi.

"JSSTning an‘anaviy va qo‘shimcha tibbiyot bo‘yicha global hisoboti 2019 yilda ham qo‘shimcha va an‘anaviy tibbiyotning global qabul qilinishining tez o‘shidan dalolat beradi. 179 ta JSSTga a‘zo mamalakatlardan 79tasi milliy siyosatni ishlab chiqdi va qolgan 109 ta mamlakatda esa qo‘shimcha va an‘anaviy tibbiyot tizimlari bilan bog‘liq milliy qoidalar va qonunlarni ishga tushirdi. Bundan tashqari, 124ta JSSTga a‘zo bo‘lgan mamlakatlar o‘simlik dori vositalari bilan bog‘liq qoidalar va siyosatlarni amalga oshirdi.

Xulosa qilib aytganda asrimiz odamini xastaliklardan davolashda faqatgina zamonaviy meditsinaga tayanmasdan balki xalq tabobati bilan uyg‘unlashtirib qo‘llash lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Alijon Zohidiy "Zamonaviy meditsina va xalq tabobati nuqtayi nazaridan". Darslik 2012.
2. Abdulaziz Sadriddin o‘g‘li „O‘zbek xalq tabobati “2017.
3. Umarov M. I., Umarov T.A., "Sekrety vostochnoy meditsiny" 1996 yil.
4. Qodirov A., " O‘zbekiston Tibbiyoti", Toshkent 2004 yil.
5. Jumaniyazova F. J., Xalq tabobatida tabiblarning o‘rni. Xalq tabiblari ichida o‘ziga xos ixtisoslashtirish". Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciensec, Septemer 2021.
6. Xolmurodov R., Zaripov B., Xalq tabobati: Tabiat va inson uyg‘unlashuvi" Samrqand. 2020.